



## Samenvatting

In de periode 2004-2014 heeft de gemeente Maastricht samen met de landelijke en Europese overheden veel maatregelen genomen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Uit een evaluatie blijkt dat dit effect heeft gehad: anno 2015 is er geen sprake meer van normoverschrijdingen. Dit niveau willen we als gemeente graag zo vasthouden en waar mogelijk verder verbeteren. Schone lucht draagt immers bij aan een prettig woon- en leefklimaat in onze stad. Dit vraagt om een brede maatschappelijke bewustwording van het feit dat we als stad goede resultaten hebben bereikt, en dat we een nog schonere lucht kunnen krijgen als we met een actieve bijdrage van alle partijen in de stad (overheden, bedrijfsleven en bewoners burgers ) nog een extra tandje bijzetten. Voor een bewustwordings-/gedragsveranderingscampagne en onderzoek naar mogelijk aanvullende maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren wordt 100.000 euro gereserveerd.

## Beslispunten

- 1 De kosten van de bewustwordings-/gedragsveranderingscampagne en communicatiestrategie en onderzoek naar mogelijk aanvullende maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit ad € 100.000,- te dekken uit de voorziening ISV-2lucht.
- 2 De raad via een stadsronde te informeren over en te betrekken bij de verdere uitvoering van het pva bewustwording luchtkwaliteit.



## 1. Aanleiding

In het 'Coalitieakkoord 2014 - 2018, 'Wij Maastricht', van 18 april 2014 is opgenomen dat er een plan van aanpak ter bevordering van de bewustwording van de luchtkwaliteit moet worden opgesteld.

Om dit plan van aanpak bewustwording luchtkwaliteit te kunnen maken, is in eerste instantie bekeken hoe de bewustwording van de burgers tot nu toe is.

De belangrijkste conclusies hiervan zijn:

- Tot nu toe is er vanuit de gemeente vooral reactief opgetreden (n.a.v. persberichten of acties vanuit burgerinitiatieven). Belangrijk is het om (inter)actief te worden met informatiedeling en zo een betere band aan te gaan met (bezorgde) burgers die zich melden voor het verkrijgen van informatie.
- Dat onvoldoende gecommuniceerd is wat de gemeente tot nu toe heeft gedaan om de luchtkwaliteit te verbeteren.
- Dat onvoldoende gecommuniceerd is over wat het Rijk en Europa tot nu toe hebben gedaan om de luchtkwaliteit te verbeteren.
- Het voorlichtingsnetwerk moet worden geïntensiveerd. Er moet een betere band met de (bezorgde) burgers worden opgebouwd en zij moeten proactief geïnformeerd worden over de activiteiten en de resultaten op het gebied van luchtkwaliteit. Bewustwording wordt pas verkregen wanneer burgers, bedrijven en bezoekers snel en gemakkelijk van de juiste informatie kunnen worden voorzien.

Naar aanleiding daarvan is er een kort evaluatierapport opgesteld met daarin de technische informatie (getroffen maatregelen tot nu toe), de gemaakte kosten (7,3 miljoen euro), de output (zichtbare resultaten) en wat betekent dit voor de luchtkwaliteit. In het rapport is tevens een doorkijk gemaakt naar de maatregelen die in de huidige coalitieperiode (2014-2018) worden genomen.

De evaluatie is opgesteld door  $\mu$ Consult op basis van alle beschikbare rapportages die sinds 2004 over luchtkwaliteit in Maastricht zijn geschreven.

De belangrijkste conclusies uit de evaluatie zijn:

- De gemeente Maastricht heeft 7,3 miljoen euro aan maatregelen getroffen in de periode 2004-2014 om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren. Deze maatregelen



betreffen o.a. de invoering van de milieuzone Statensingel, herinrichting van wegen en het verbeteren van de doorstroming op wegen. Een overzicht van alle maatregelen is weergegeven in bijgevoegde evaluatie op pagina 11.

- De concentraties stikstofdioxide (NO<sub>2</sub>) in Maastricht zijn 4 % lager dan in vergelijkbare steden.
- Anno 2015 is er geen sprake meer van normoverschrijding. Wel zijn er nog tijdelijke overschrijdingen nabij o.a. de flats in Nazareth. Dit is het gevolg van de verlegde A2 en wordt eind 2016 opgelost wanneer de tunnel in gebruik wordt genomen.
- Na ondertunneling van de A2 geldt:
  - o De concentraties NO<sub>2</sub> zijn nabij woningen ruim onder de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).
  - o De concentraties fijn stof (PM<sub>10</sub>) zijn nabij woningen op veel punten vrijwel gelijk aan de advieswaarden van de WHO. In bijgevoegde evaluatie zijn op pagina 14 en 15 kaarten opgenomen met de concentraties luchtverontreinigende stoffen nabij de hoofdwegen van de stad.
- Verdere verbetering van de luchtkwaliteit draagt nog steeds bij aan het verminderen van gezondheidsklachten bij burgers in Maastricht.

#### Maatregelen 2015-2018

Verder zijn er al een aantal maatregelen in gang gezet die, naast de bereikbaarheid, ook de luchtkwaliteit verder zullen verbeteren. De volgende maatregelen worden in de huidige coalitieperiode uitgevoerd:

1. Continuering programma luchtkwaliteit d.m.v. platform luchtkwaliteit en bewustwordingscampagne.
2. Continuering stimulering alternatieven voor de auto bij bewoners, forenzen, bezoekers en goederenvervoer in Maastricht met programma Beter Benutten 2015-2017 (zie bijlage 3 in de evaluatie).
3. Verdere stimulering van het gebruiken van milieuvriendelijke voertuigen (distributie, personenauto's, bedrijfsauto's, stadsbussen), zoals door verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark door inzet elektrische stadsbussen.
4. Meer aandacht voor duurzame gebiedsontwikkeling voor de gebiedsontwikkeling van de Groene Loper voor A2 Maastricht (zie bijlage 4 in de evaluatie).



5. Continuering meetprogramma, met speciale aandacht voor de locaties Meerssenerweg, Prins Bisschopssingel en Wilhelminasingel met een hoge gemeten concentratie stikstofdioxide en voor de gemeten effecten van de grote infrastructurele maatregelen in de stad.
6. Volgen van de ontwikkeling van betere meetmethodes voor fijn stof die op (inter)nationaal niveau beschikbaar komen.
7. Het realiseren van een meetstation bij de zuidelijke tunnelmond van de A2 tunnel voor monitoring van de emissies uit de tunnelmond.
8. Aansluiten bij de geplande landelijke verlenging van de periode van de milieuzone op de Statensingel.

Verder wordt er in de evaluatie een aanbeveling gedaan om niet te stoppen met het treffen van maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit ook al wordt aan de wettelijke normen voldaan. Hierop wordt teruggekomen in paragraaf 3 en 4 van deze nota.

## **2. Context**

De inhoud van deze nota maakt onderdeel uit van het 'Coalitieakkoord 2014 - 2018, 'Wij Maastricht', van 18 april 2014. Hierin is het zorgen voor een leefbaar Maastricht waar mensen zich veilig voelen en waar mensen graag verblijven een van de speerpunten. Hierbij is als focus opgenomen dat er een plan van aanpak opgesteld wordt dat gericht is op het bevorderen van de bewustwording van de luchtkwaliteit. Deze collegenota maakt onderdeel uit van dit plan van aanpak.

## **3. Gewenste situatie**

Mede door de Europese, landelijke en lokale inspanningen in de periode 2006-2014 is er geen sprake meer van overschrijding van normen in Maastricht. Daarnaast zal de komende jaren een sterke verbetering van de luchtkwaliteit merkbaar worden door voltooiing van de A2 tunnel en de verlegging van de aanlanding van de Noorderbrug. Voorstel is om de komende jaren verder te gaan met het verbeteren van de luchtkwaliteit.



Hierbij wordt een actieve bijdrage gevraagd van alle partijen in de stad (overheden, bedrijfsleven en burgers). Bewustwording is cruciaal en daarmee de basis voor de nieuwe aanpak. Gezamenlijke bewustwording draagt bij aan het programma luchtkwaliteit. Om bewustwording bij burgers te bevorderen is vooral goede communicatie van groot belang. Bewustwording wordt pas verkregen wanneer de burgers, bedrijven en bezoekers snel en gemakkelijk van de juiste informatie worden voorzien. In de communicatieparagraaf is een eerste aanzet gegeven van een communicatiestrategie die samen met het platform luchtkwaliteit verder zal worden uitgewerkt.

Naast communicatie is het ook van belang te onderzoeken hoe we nu verder gaan met luchtkwaliteit in de stad. Zoals ook aangegeven in onderstaande paragraaf ‘effect op duurzaamheid en/of gezondheid’ is aangegeven betekend het halen van de norm niet dat er geen gezondheidsschade meer zal optreden. Steeds meer onderzoeken van o.a. het RIVM wijzen uit dat het van belang is door te gaan met het streven naar een verder verbetering van de luchtkwaliteit. Daarbij wordt vaak verwezen naar de advieswaarden die de WHO heeft opgesteld voor fijn stof. Deze waarden liggen de helft lager dan de huidige normen zoals de tabel in paragraaf 1. Aanleiding (3/3) van de evaluatie laat zien. Dit is dan ook de reden dat een groot aantal gemeenten, waaronder Utrecht en Eindhoven, bezig zijn met het zoeken naar mogelijke maatregelen die verder gaan. Voorgesteld om analoog aan Utrecht en Eindhoven nadere maatregelen te onderzoeken. Dit onderzoek sluit eveneens aan bij de, tijdens de raadsbehandeling van de kaderbrief op 7 juli 2015, ingediende motie betreffend luchtkwaliteit binnenstad. Hierbij wordt dan niet alleen gekeken naar mogelijkheden om de luchtkwaliteit in de binnenstad verder te verbeteren, maar wordt dit onderzoek breder getrokken naar de gehele stad.

De uitkomsten van dit onderzoek zullen in een separate nota met uw college worden gedeeld.

#### **4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid**

We hebben allemaal lucht nodig om te kunnen leven. Niet alleen mensen, maar ook dieren en planten hebben er behoefte aan dat deze lucht schoon is. Dat wil zeggen



dat de lucht aan bepaalde eisen moet voldoen. In Nederland zijn deze eisen vastgelegd in de Wet luchtkwaliteit dat in het kader van de Europese richtlijnen is opgesteld. Hierin staan de grenswaarden voor een aantal luchtverontreinigende stoffen. Voor stikstofdioxide en fijn stof is dat 40  $\mu\text{g}/\text{m}^3$  als jaargemiddelde.

De jaargemiddelde norm is bedoeld ter bescherming tegen chronische effecten door langdurige blootstelling aan stoffen in de lucht. Daarnaast zijn er ook uurgemiddelde normen die bedoeld zijn ter bescherming tegen de effecten door kortdurende blootstelling aan hoge concentraties verontreinigende stoffen in de lucht.

Echter zijn de normen een uitkomst van maatschappelijke en politieke discussie. Dit betekent dat voldoen aan de normen niet automatisch inhoudt dat de gezondheidsrisico's volledig worden weggenomen. Mede daarom is zowel in de structuurvisie als in de aanloop naar grote verkeerskundige projecten als de A2 en de verlegging van de Noorderburg vanuit de gemeente(raad) en de burgers de wens uitgesproken zich in te zetten voor een verdere verschoning van de luchtkwaliteit in Maastricht.

Ook is een van de onderdelen van het bestuursakkoord het zorgen voor een leefbaar Maastricht waar mensen zich veilig voelen en waar mensen graag verblijven. Hierbij is als focus opgenomen dat er een plan van aanpak opgesteld wordt dat gericht is op het bevorderen van de bewustwording van de luchtkwaliteit (bijvoorbeeld door plaatsing van informatieborden). Deze nota maakt onderdeel uit van dit plan van aanpak.

## **5. Effect op de openbare ruimte**

Niet van toepassing.



## **6. Personeel en organisatie**

De voorgestelde werkzaamheden hebben geen personele consequenties. De werkzaamheden worden opgevangen binnen de huidige fte's. Het uitwerken van concrete acties wordt uitbesteed. Hiervoor wordt in deze nota budget gereserveerd.

## **7. Informatiemanagement en automatisering**

Niet van toepassing

## **8. Financiën**

Voor het opzetten van de communicatiestrategie door het communicatiebureau en het onderzoek naar mogelijke aanvullende maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit is naar verwachting een budget nodig van € 100.000,- exclusief btw. Btw is compensabel. Kosten komen ten laste van de voorziening ISV2 lucht. Dit budget is zowel voor de communicatie over luchtkwaliteit (€ 25.000,-), onderzoek naar mogelijk aanvullende maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit (€ 50.000,-), als het uitwerken van de maatregelen ter verhoging van de bewustwording/gedragsverandering (€ 25.000,-).

Voor maatregel 6 geldt dat dit mogelijk kostenverhogend werkt ten opzichte van het huidige beschikbare budget voor het luchtmeetnet. Op dit moment is het niet mogelijk een voorspelling van de kosten te maken. Mocht het wenselijk zijn de meetmethode aan te passen en mocht dit leiden tot een kosten verhoging dan zal hier in een separate nota op worden teruggekomen.

## **9. Aanbestedingen**

Niet van toepassing

## **10. Participatie tot heden**

Het platform luchtkwaliteit Maastricht is betrokken geweest en zal ook in de toekomst betrokken blijven bij de verdere uitwerking van het plan om te komen tot een betere bewustwording bij de burgers van Maastricht.



## 11. Voorstel

- De kosten van de bewustwordings-/gedragsveranderingscampagne en communicatiestrategie en onderzoek naar mogelijk aanvullende maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit ad € 100.000,- te dekken uit de voorziening ISV-2lucht.
- De raad via een stadsronde te informeren over en te betrekken bij de verdere uitvoering van het pva bewustwording luchtkwaliteit.

Collegevoorstel



# Stadsronde bewustwording luchtkwaliteit.

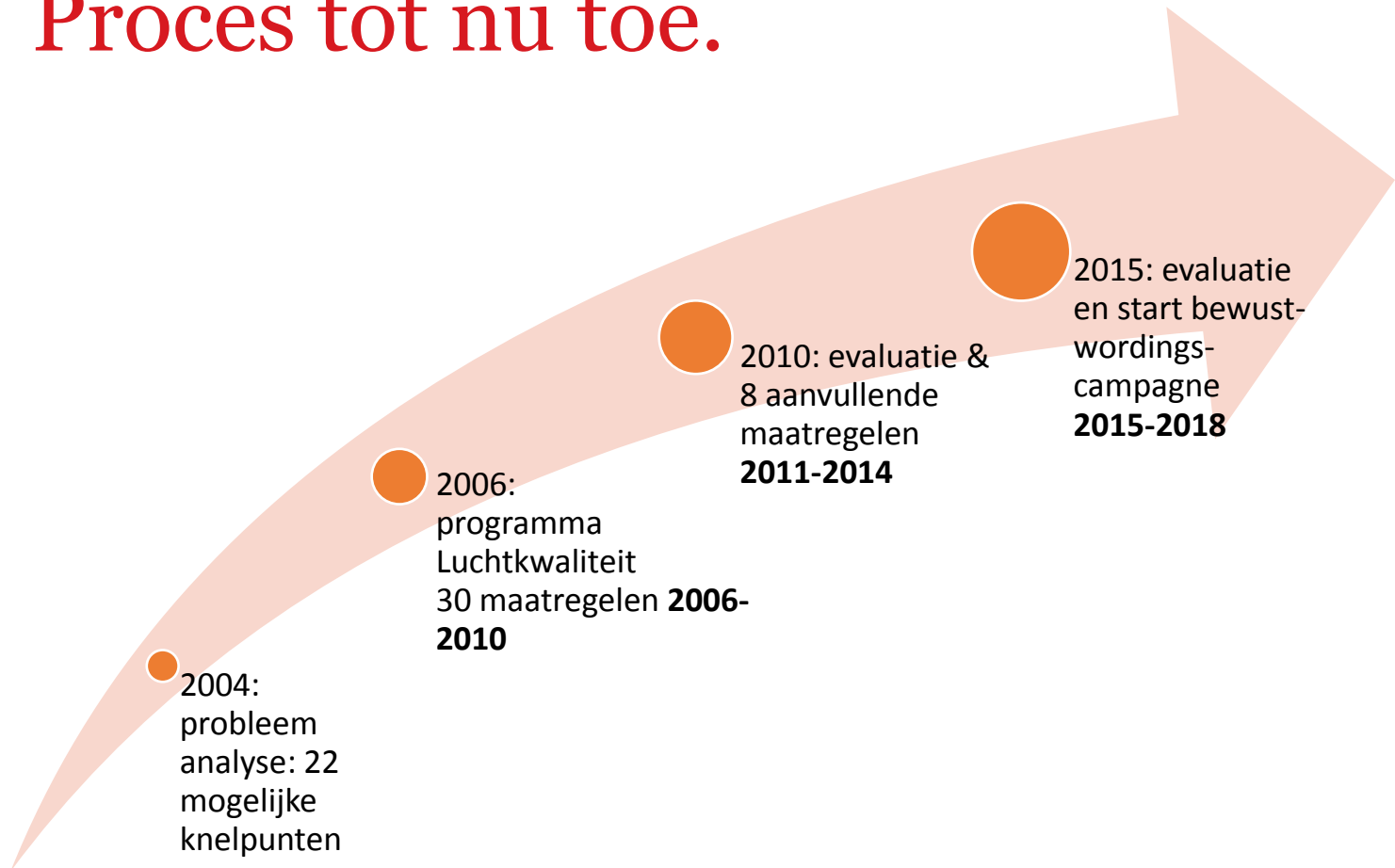


Astrid Vermeulen & Rob Meurders, 1 december 2015

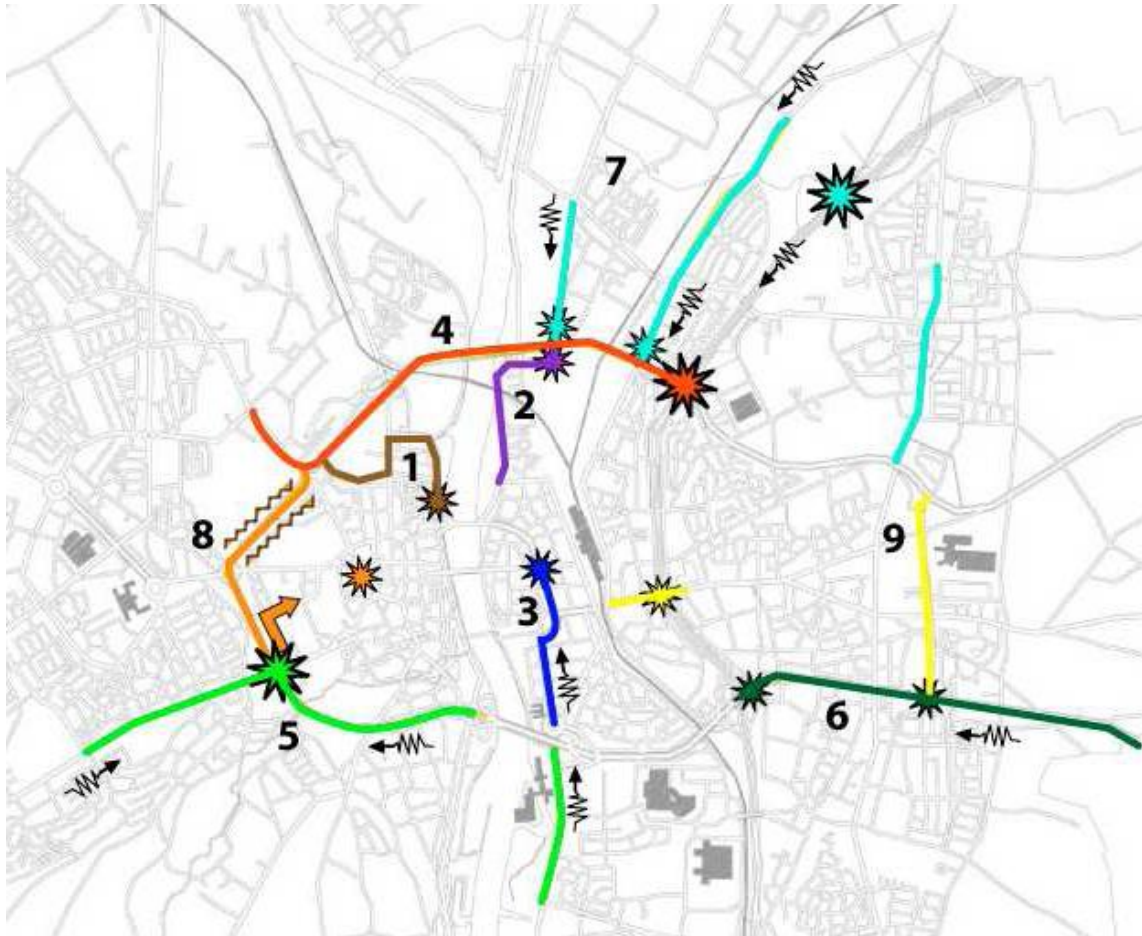


Gemeente Maastricht

# Proces tot nu toe.

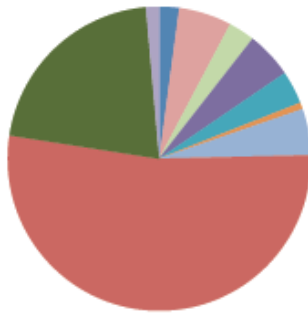


# Problemanalyse 2004

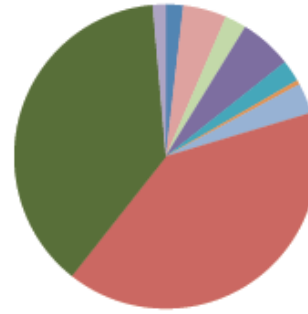


# Probleemanalyse 2004

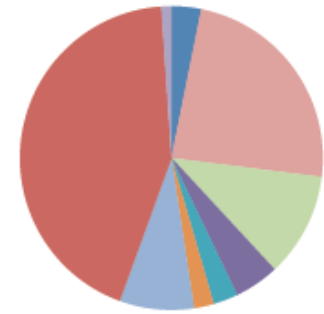
## Ultrafijn stof



## Fijn stof



## Stikstofdioxide



■ Industrie      ■ Overig verkeer      ■ Huishoudens      ■ Buitenland  
■ Wegverkeer      ■ Landbouw      ■ HDO2/Bouw      ■ Bodemstof      ■ Internationale scheepvaart

Bron: grootschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland Rapportage 2014 (PBL)



# Maatregelen 2006-2014

Uitgevoerde maatregelen (sporen):

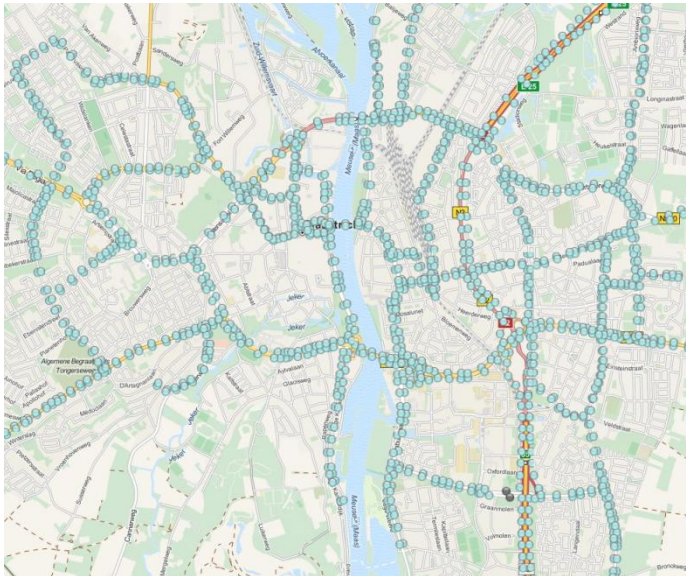
1. Milieuzonering: weren van vuil verkeer.
2. Parkeren: betere spreiding en geleiding parkeerverkeer.
3. Vervangen: schonere wagen- en bus vloten in de stad.
4. Alternatieven: stimuleren van alternatieven voor de auto.
5. Doorstroming: groene golven en sluipverkeer voorkomen.
6. Locatiebeleid: slimme ruimtelijke inrichting.
7. Meer groen: zuiverend groen in en om de stad.
8. Samenwerken: burgers, overheden, bedrijfsleven.
9. Monitoring: beter zicht op trends luchtkwaliteit.



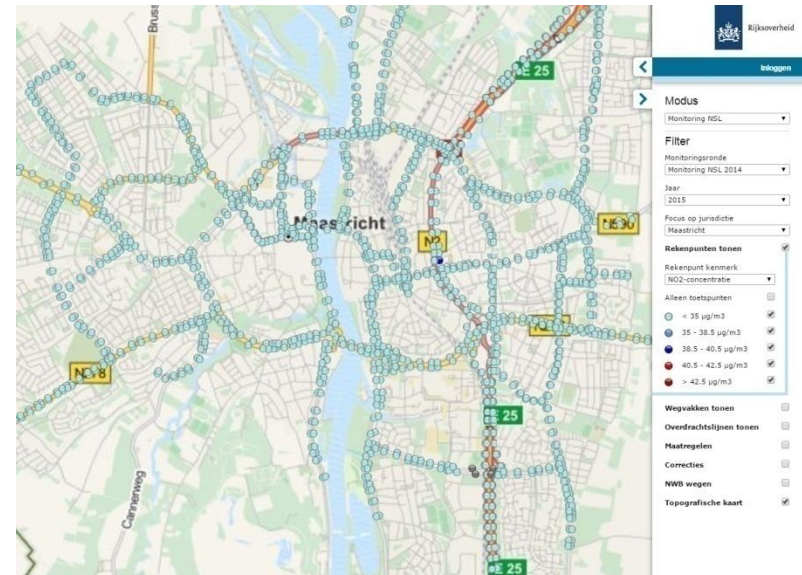


# Stand van zaken 2015

*PM10 concentratie 2015*



*NO2 concentratie 2015*



# Beeldvorming.

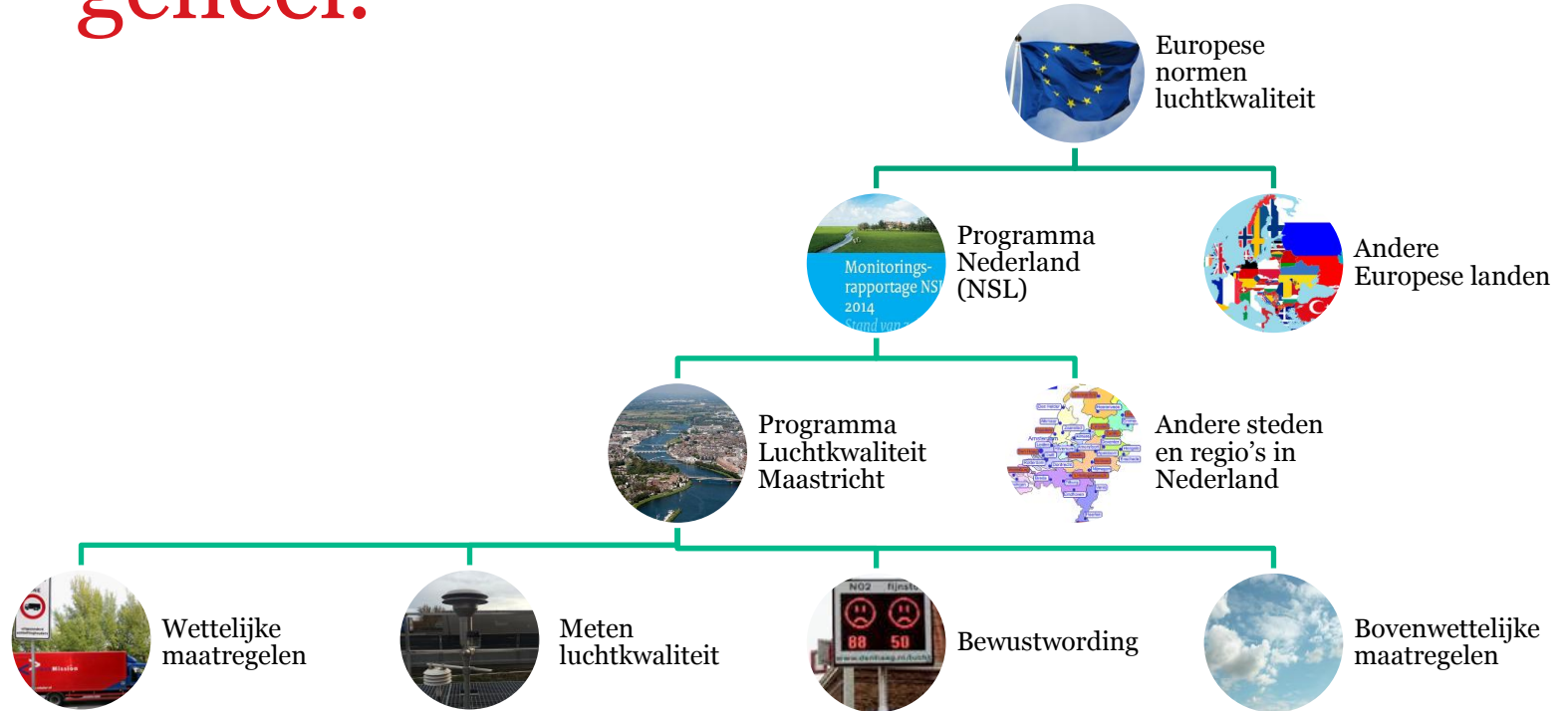


De luchtkwaliteit is ingedeeld in vijf klassen van goed tot zeer slecht.

LUCHTKWALITEIT	NO2	O3	PM10	PM2.5
GOED	0	0	0	0
MATIG	30	40	30	20
ONVOLDOENDE	75	100	75	50
SLECHT	125	180	125	90
ZEER SLECHT	200	240	200	140



# Positie bewustwording in groter geheel.





# Resultaten sessie platform

- ZWERTSEF DOR - Winkel ●
- Bouwplannen vullen (erwants)
- Lucht fietsen = zilveren
- Campagne jongeren: <sup>Vindt</sup> normale/lucht (div.) ●●●●
- Bus campagne
- RIVM App / prijs bord ●●●●
- Prive buisjes ●●●●
- Antwoef stad + varen (ed on heel)
- Groene/plantjes lucht (campagne) ●
- video - lucht drinken / gezondheid (con)
- Meer fietsers (veerveel) openbaar
- Boordschappen: thuis, zelftje (steunsc)
- (-) = / THORSTRECHT multi. Medion
- Strato bus = deugter boordschap (GFK)
- Diversiteit doelgroep ●
- pro-actief in het veld

- fiets e faciliteiten (dus tot dus)
- Route bekendheid verspreiden ●
- Buisplais / een (B.H) publicis info
- Vorm: Zappelin
- Gratis lot teting (banuov.) ●
- fietstel pool / antwoef ●●
- inuulactie 2T./E-Bike
- Boords campagne info: ●
- historie campagne / stouleren / goed getreng betoken ●●
- Noorrecht / bereikbaar = zezetten!
- Auto slot
- Dialoge - Burger + (verreken bij)
- De dag v/h daalkopje ●
- Personaliseren = wat veruul ik? ●●
- Gedrag ke. complimeten
- B.o.e. werkplaid
- Aantw ar de auto

- fietsen v/h jama
  - LUCHT brug / als info - aijh tech
  - idereen een fiets
  - Deel auto / witte fietsen ●●●
  - groene lofer (fiets) ●●●
  - de randen anders richten multi-functie parkeren
  - Bedrijven / O reining = phys. ●
  - Dohrtfolings cursus ●
- I Brede Campagne
- II prive buisjes
- III goed e gedrag beloven
- IV info board
- V groene plantjes



Hoe kunnen we inwoners bewuster maken van de luchtkwaliteit in Maastricht ?



Even creatief denken.



Gemeente Maastricht

Bestaan er paarse koeien?



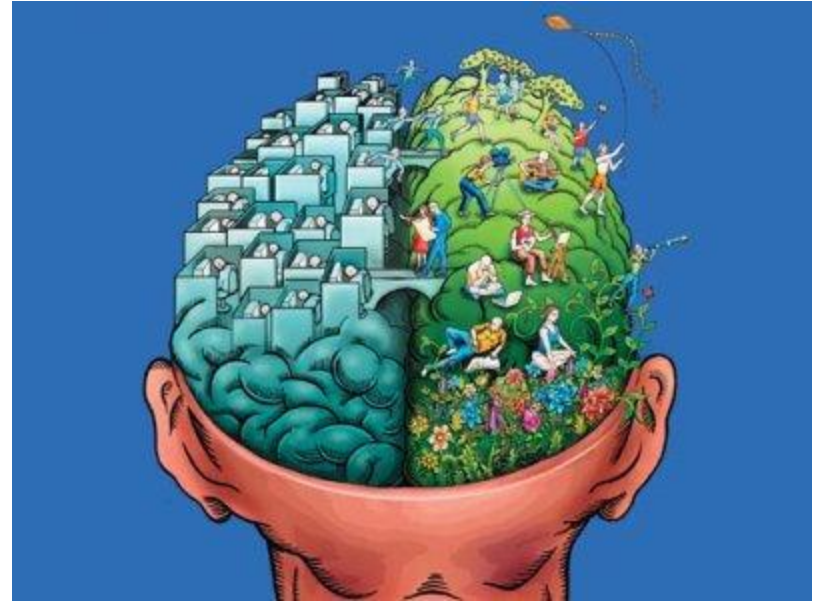


# Sessie: creatief denken



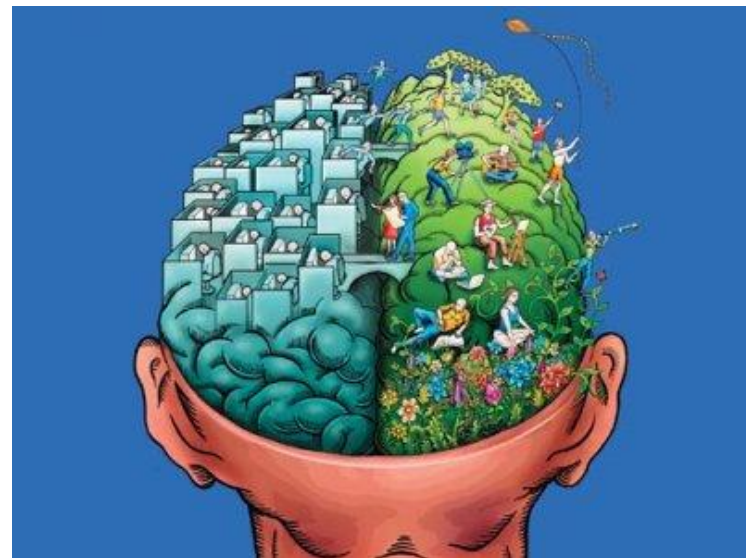
# De spelregels:

- Geen hiërarchie
- Alles mag
- Geen oordeel
- Geld speelt geen rol
- Jatten mag
- Naïeve ideeën zijn goed
- Veel is goed meer is beter



# Even de andere kant prikkelen:

We willen graag zoveel mogelijk ideeën ophalen om inwoners van Maastricht meer op de hoogte te brengen van en betrokken te krijgen bij het vraagstuk luchtkwaliteit



- Eerst in groepjes zoveel mogelijk ideeën verzamelen (1 persoon aanwijzen als groepsvoorzitter)
- Plenair ideeën terugkoppelen.
- Samenstellen top 5 (stemmen met stickers)



# Tijdslijn bewustwording

September 2015	Evaluatie luchtkwaliteit
Oktober 2015	Platform bijeenkomst bewustwording
December 2015	Stadsronde bewustwording
Februari 2016	Concept plan van aanpak bewustwording in platform
2 <sup>de</sup> kwartaal	Terugkoppeling naar raad
Zomer 2016	PvA bewustwording naar college.





# Vragen?



Gemeente Maastricht



# Programma Luchtkwaliteit

## Realisatie en vervolg



Werkgroep Bewustwording Luchtkwaliteit, mei 2015



Gemeente Maastricht

μCONSULT



# Samenvatting

- De gemeente Maastricht heeft in de periode 2004-2014 een **grote inspanning geleverd** om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren.
- Anno 2015 is er **geen sprake meer** van normoverschrijding. Wel zijn er nog aandachtspunten (o.a. in relatie tot de tijdelijke situatie van de aanleg van de A2 tunnel).
- **Verdere verbetering** van de luchtkwaliteit draagt nog steeds bij aan het verminderen van gezondheidsklachten.
- De gemeente Maastricht **gaat daarom verder** met het verbeteren van de luchtkwaliteit in de periode 2015-2018.
- De focus daarbij ligt op locaties met een **relatief hoge concentratie** van schadelijke stoffen (ook al ligt deze onder de wettelijke norm).
- Hierbij wordt een **actieve bijdrage gevraagd** van alle partijen in de stad (overheden, bedrijfsleven en burgers). Bewustwording is de basis voor de nieuwe aanpak.



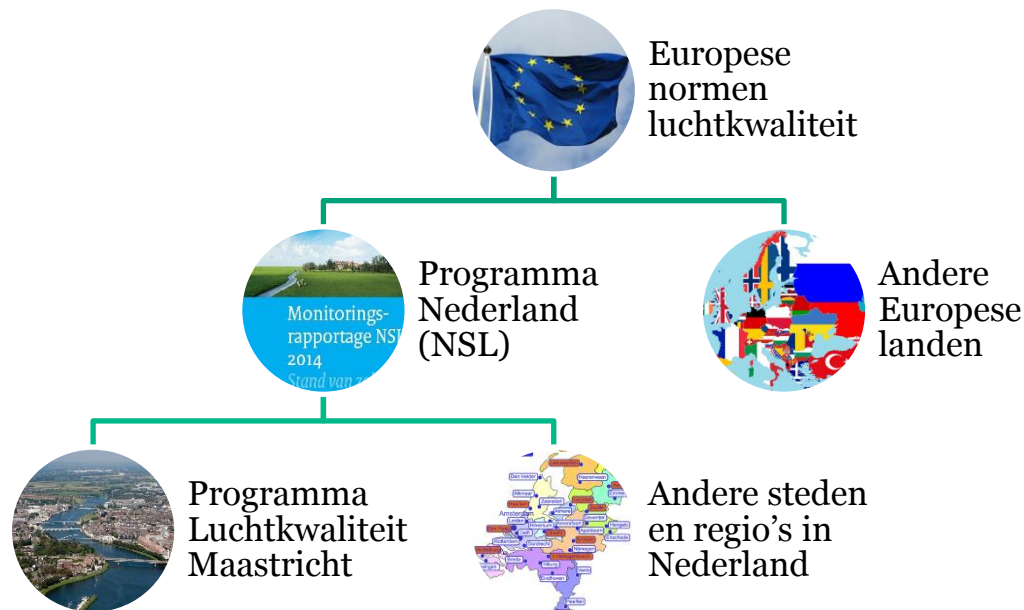
# 1. Aanleiding (1/3)

- Het **programma luchtkwaliteit** van de gemeente Maastricht is erop gericht bij te dragen aan het verminderen van luchtverontreiniging in Maastricht.
- Luchtverontreiniging wordt in verband gebracht met diverse **gezondheidsklachten**. Het gaat m.n. om luchtwegklachten zoals hoesten, piepen en kortademigheid. Door luchtverontreiniging kunnen mensen ook last krijgen van de ogen en het kan effect hebben op hart- en bloedvaten.
- **Fijn stof** is voor de gezondheid het belangrijkste onderdeel van luchtverontreiniging. **Stikstofdioxide** is een stof dat gemakkelijk kan worden gemeten en vaak als indicator wordt gebruikt voor (lokale) luchtkwaliteitsmetingen.



# 1. Aanleiding (2/3)

- **Sinds 2004** werkt de gemeente Maastricht samen met betrokken partijen actief aan het verbeteren van de luchtkwaliteit in de stad en regio.
- Het programma is sinds 2009 ook onderdeel van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (**NSL**).





# 1. Aanleiding (3/3)

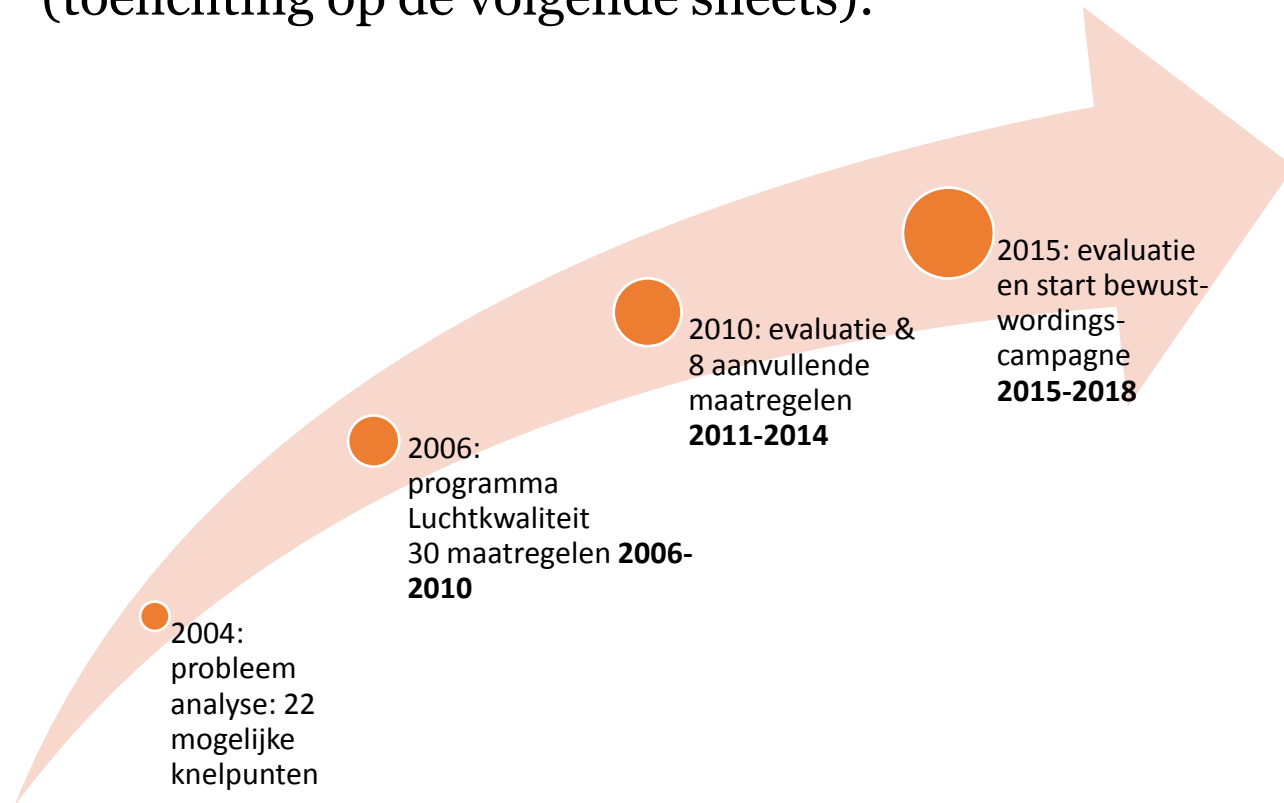
- Voor het monitoren van de luchtkwaliteit in verband met gezondheid zijn er binnen de beleidskaders **wettelijke normen** en **advieswaarden** vastgesteld.

	Wettelijke grenswaarden	Advieswaarden WHO
Jaargemiddelde concentratie NO <sub>2</sub>	40 µg/m <sup>3</sup>	40 µg/m <sup>3</sup>
Jaargemiddelde concentratie PM <sub>10</sub>	40 µg/m <sup>3</sup>	20 µg/m <sup>3</sup>
Jaargemiddelde concentratie PM <sub>2,5</sub>	25 µg/m <sup>3</sup>	10 µg/m <sup>3</sup>
Daggemiddelde concentratie PM <sub>10</sub>	Niet meer dan 35 dagen boven 50 µg/m <sup>3</sup>	Niet meer dan 3 dagen boven 50 µg/m <sup>3</sup>



## 2. Het programma Luchtkwaliteit (1/2)

- Overzicht uitvoering programma luchtkwaliteit (toelichting op de volgende sheets):



## 2. Het programma Luchtkwaliteit (2/2)

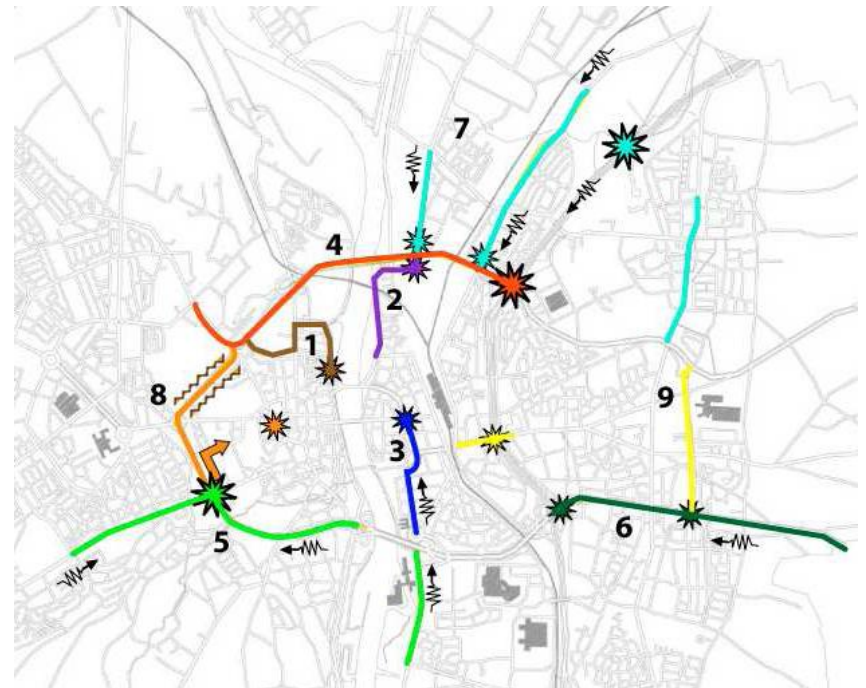
- In 2004 werd door de gemeente Maastricht berekend dat er zonder ingrijpen **in 2010 22 knelpuntlocaties** zouden zijn waar de norm voor stikstofdioxide zou worden overschreden.
- In 2006 is het luchtkwaliteitsplan Maastricht 2006-2010 vastgesteld, gericht op het **oplossen** van deze knelpuntlocaties en het beter **monitoren** van de kwaliteit.
- In 2010 is het programma geëvalueerd. Ondanks de conclusie dat er geen overschrijdingen meer waren is besloten **aanvullende maatregelen te nemen**.
- De afgelopen jaren zijn de aanvullende maatregelen **uitgevoerd**, en is de gemeente gestart met het stimuleren van alternatieven voor de auto (Beter Benutten).
- In 2015 is besloten door te pakken met een brede **campagne bewustwording luchtkwaliteit**.



## 2.1 Probleemanalyse 2004 (1/2)

- Lokaal is het wegverkeer een belangrijke bron van verontreiniging. In de nabijheid van wegen is de luchtkwaliteit dan ook vaak ongunstig. Zo werd in 2004 verwacht dat op 22 locaties langs de hoofdwegenstructuur de norm in 2015 zou worden overschreden (zie figuur). Dit vormde de aanleiding voor het opstellen van het luchtkwaliteitsplan, dat in september 2006 door de Raad is vastgesteld.

*Bron: Luchtkwaliteitsplan  
Maastricht,  
DTV Consultants 2006*

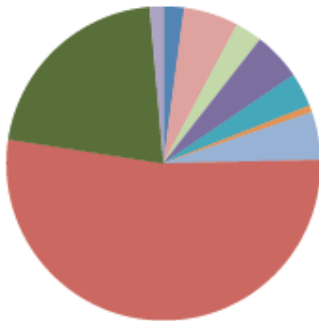




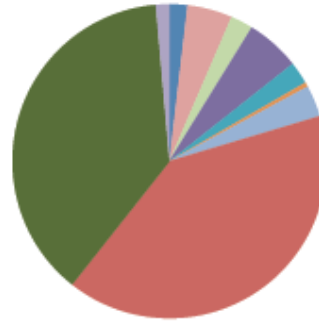
## 2.1 Probleemanalyse 2004 (2/2)

- Landelijk heeft verkeer een beperkte invloed op de samenstelling van de luchtkwaliteit (zie figuur).
- Lokaal, vooral op locaties langs drukke wegen, is de invloed van verkeer op de luchtkwaliteit groter.
- Bovendien is verkeer een thema dat mede door het gemeentelijk beleid te beïnvloeden is.

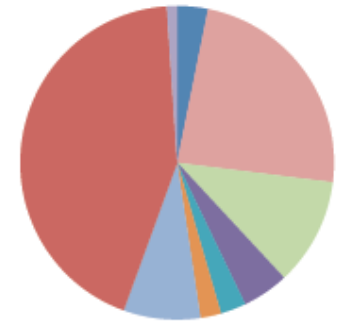
### Ultrafijn stof



### Fijn stof



### Stikstofdioxide



■ Industrie

■ Overig verkeer

■ Huishoudens

■ Buitenland

■ Wegverkeer

■ Landbouw

■ HDO2/Bouw

■ Bodemstof

■ Internationale  
scheepvaart

Bron: grootschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland Rapportage 2014 (PBL)



## 2.2 Programma 2006-2010 (1/2)

### Uitgevoerde maatregelen (sporen):

1. Milieuzonering: weren van vuil verkeer.
2. Parkeren: betere spreiding en geleiding parkeerverkeer.
3. Vervangen: schonere wagen- en bus vloten in de stad.
4. Alternatieven: stimuleren van alternatieven voor de auto.
5. Doorstroming: groene golven en sluipverkeer voorkomen.
6. Locatiebeleid: slimme ruimtelijke inrichting.
7. Meer groen: zuiverend groen in en om de stad.
8. Samenwerken: burgers, overheden, bedrijfsleven.
9. Monitoring: beter zicht op trends luchtkwaliteit.

**Samenwerken**  
**Groen**  
**Slim. Parkeren**  
**Schoon.wagenpark**  
**Alternatieven**  
**Doorstroming**  
**Locatiebeleid**  
Milieuzonering  
Monitoring



## 2.2 Programma 2006-2010 (2/2)

*Bron: Eindevaluatie Luchtkwaliteitplan Maastricht 2010*

### 1. Gerealiseerde input (geld en menskracht):

1. Ruim 4,5 miljoen Euro besteed aan maatregelenpakket (exclusief private investeringen).
2. Continue aandacht B&W, ambtelijk apparaat en leden platform luchtkwaliteit (zie bijlage).

### 2. Gerealiseerde output (producten en resultaten):

1. Toegang goederenvervoer in de stad is meer gereguleerd en beperkt.
2. Parkeerbeleid is herzien, parkeervoorzieningen rand stad gestimuleerd.
3. Wagenpark gemeente en bussen stadsvervoerder worden stapsgewijs verduurzaamd.
4. Gebruik alternatieven voor de auto is en wordt gestimuleerd.
5. Diverse kleine infrastructurele maatregelen voor betere doorstroming zijn uitgevoerd.
6. Locatiebeleid luchtkwaliteit is vastgesteld voor slimmere locatiekeuzes.
7. Groenbeleid is aangepast voor functioneel groen luchtkwaliteit.
8. Platform luchtkwaliteit Maastricht is opgezet voor betere samenwerking (bijlage 1).
9. Monitoring luchtkwaliteit is geprofessionaliseerd en meetstations zijn gerealiseerd.

### 3. Gerealiseerde outcome (effecten) in 2010:

1. In 2010 is berekend dat er t/m 2015 waarschijnlijk geen sprake zou zijn van overschrijding. Vanwege onzekerheid over normen en toekomst en vanwege hogere ambities is toch een vervolgprogramma opgezet (zie volgende sheets).
2. Een uitzondering is de tijdelijke situatie van de aanleg van de A2 tunnel. Hier is wel sprake van een tijdelijke overschrijding van de normwaarden. NB: Voor de A2/N2 is in het Tracébesluit een wettelijk kader opgenomen tbv de toetsing van milieueffecten in de ombouwsituatie. Bij toetsing aan dit kader blijkt de tijdelijke situatie te voldoen aan de wettelijke eisen zoals deze zijn opgenomen in tracébesluit. Dit kader vervalt na de openstelling van het project.



## 2.3 Vervolgprogramma 2010-2014 (1/2)

### Uitgevoerde maatregelen:

1. Extra fietsenstallingen op het station ter stimulering van het fietsgebruik.
2. Bijdrage nieuw Parkeer Route Informatie Systeem (dynamisch verkeersbord bij tunnel Maasboulevard om bij drukte files te voorkomen).
3. Aanleg extra meetpunt luchtkwaliteit voor betere monitoring.
4. Bijdrage aan optimale inrichting fietspaden en oversteekplaatsen voetgangers bij vernieuwde inrichting Ambyerstraat.
5. Bijdrage aan mobiliteitsmanagement door Maastricht Bereikbaar. Inzetten op slim reizen en slim werken om aantal automobilisten binnen en naar Maastricht terug te dringen.
6. Aanleg fietspaden en fietsenstalling bij nieuwe station en P+R Maastricht Beatrixhaven.
7. Kwaliteitsverbetering van het OV door het creëren van een bypass voor het OV op de Terblijterweg.
8. Nieuwe inrichting Hertogsingel met optimaal gebruik van 'groen'.



## 2.3 Vervolgprogramma 2010-2014 (2/2)

*Bron: Rapportage uitgevoerde luchtkwaliteitsmaatregelen (2015) en memo voortgangsnotitie luchtkwaliteitsplan (2013)*

### 1. Gerealiseerde input (geld en menskracht):

1. Ruim 2,8 miljoen Euro besteed aan maatregelenpakket (exclusief private investeringen).
2. Continue aandacht B&W, ambtelijk apparaat en leden platform luchtkwaliteit (zie bijlage).

### 2. Gerealiseerde output (producten en resultaten):

1. Stalling: nieuwe fietsrekken bij station Maastricht zijn in 2011 geplaatst.
2. Nieuwe PRIS bij de Maasboulevard is in 2010 opgeleverd.
3. Sinds 2014 zijn twee meetstation operationeel (Nassaulaan, de Hoge Fronten). De realisatie van het meetstation bij de nieuwe noordelijke tunnelmond is vertraagd omdat er nog geen goede locatie was gevonden. Dit meetstation wordt in 2015 gerealiseerd.
4. Herinrichting Ambyerstraat en Tongerseweg (2011-2015) gerealiseerd met o.a. fiets stimulerende uitvoering.
5. Programma Maastricht Bereikbaar is in 2012-2014 uitgevoerd, krijgt vervolg 2015-2017.
6. P+R Noord inclusief fietsvoorzieningen is in 2014 gerealiseerd.
7. Bypass OV Terblijterweg is niet gerealiseerd omdat de concessiehouder aangaf geen gebruik te gaan maken van de route die hiermee bediend zou worden.
8. Groenplan Hertogsingel: begin 2012 zijn 56 nieuwe bomen (Linde) geplaatst. Voor de bomen zijn speciale groeiplaatsen, ondergrondse bakken, aangelegd.

### 3. Gerealiseerde outcome (effecten) in 2014:

1. In de periode 2010-2014 is de luchtkwaliteit in Maastricht verbeterd. Alle locaties voldoen sinds eind 2014 aan de Europese grenswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof. Viaductweg en A2/N2 zijn nog aandachtspunt; worden opgelost met realisatie van de A2 Tunnel.

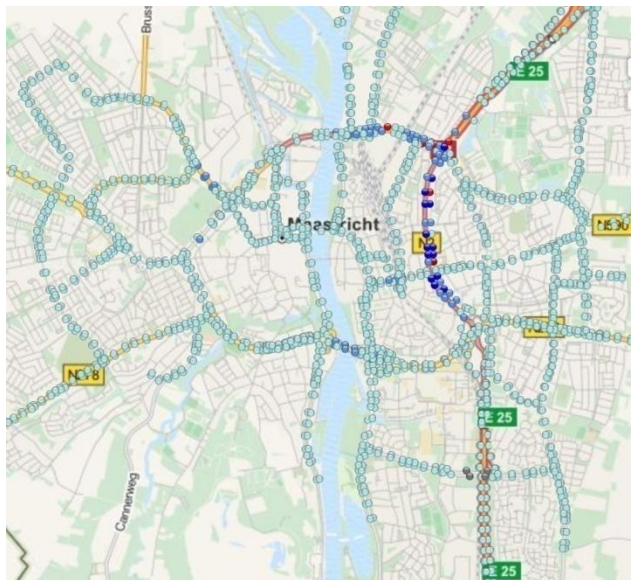


# 3 Tussenstand 2015 (1/5)

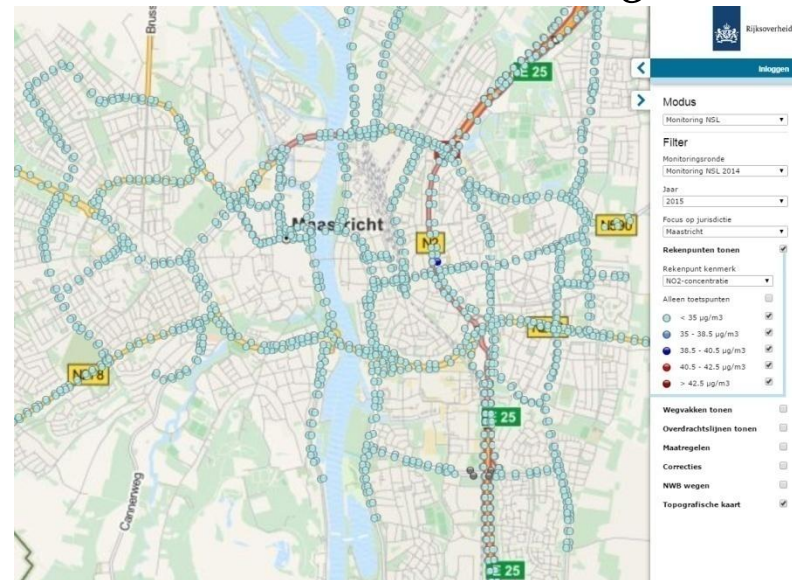
Bron: NSL Monitoring beschikbaar op het [www](#).

- In 2015 is alleen op de N2 mogelijke nog sprake van een aandachtspunt.
- Er is sprake van een sterke verbetering t.o.v. 2011 op de A2/N2, de bruggen en de Viaductweg en de Cabergerweg.

*NO<sub>2</sub> concentratie 2011*



*NO<sub>2</sub> concentratie 2015*

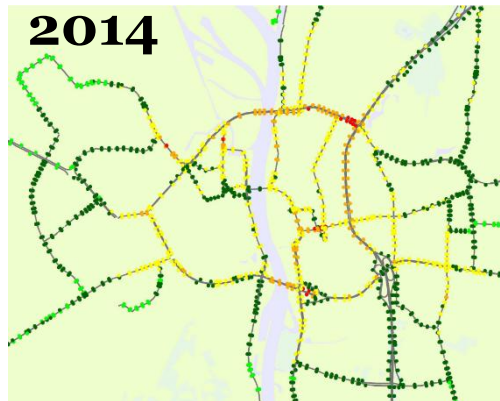




# 3 Tussenstand 2015 (2/5)

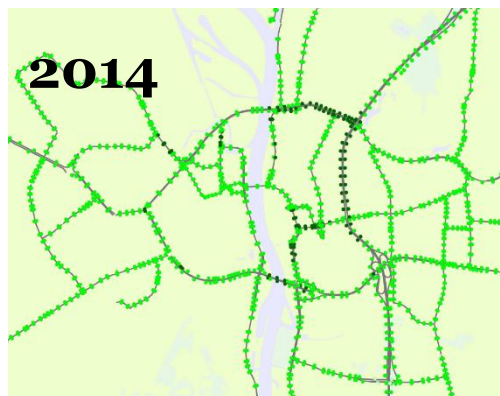
Bron: Analyse Goudappel Coffeng Dataset Monitoring NSL 2015

- Wettelijke grenswaarden PM10 en PM2,5 worden niet overschreden. In 2014-2020 wel aandachtspunten i.r.t. advieswaarde WHO (m.n. oost-west verbindingen).



Wettelijke grenswaarde: 40 µg/m<sup>3</sup>  
Advieswaarde WHO: 20 µg/m<sup>3</sup>

[PM10]
< 20 µg/m <sup>3</sup>
20 - 21 µg/m <sup>3</sup>
21 - 22 µg/m <sup>3</sup>
22 - 23 µg/m <sup>3</sup>
23 - 24 µg/m <sup>3</sup>
24 - 25 µg/m <sup>3</sup>
> 25 µg/m <sup>3</sup>



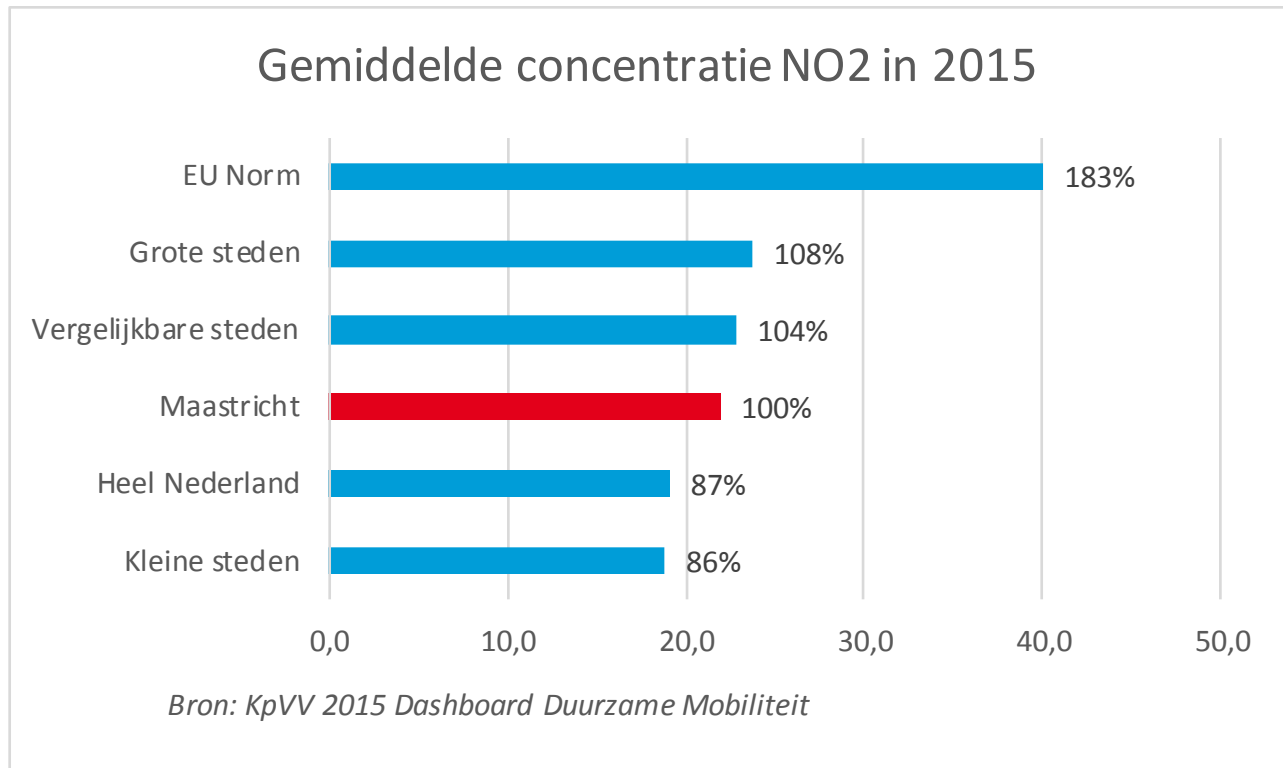
Wettelijke grenswaarde: 25 µg/m<sup>3</sup>  
Advieswaarde WHO: 10 µg/m<sup>3</sup>

[PM2,5]
< 10 µg/m <sup>3</sup>
10 - 15 µg/m <sup>3</sup>
15 - 20 µg/m <sup>3</sup>
20 - 25 µg/m <sup>3</sup>
25 - 30 µg/m <sup>3</sup>
> 30 µg/m <sup>3</sup>

# 3 Tussenstand 2015 (3/5)

*Bron: Dashboard Duurzame Mobiliteit KpVV 2015*

1. Concentratie NO<sub>2</sub> in Maastricht is 14% hoger dan in landelijk gebied, maar 4% lager dan in vergelijkbare steden en 8% lager dan in steden met >150.000 inwoners.





## 3 Tussenstand 2015 (4/5)

- De huidige kwaliteit langs de N2 is niet goed, dit is dan ook de aanleiding voor de ondertunneling van de N2.
- Na ondertunneling van de N2 geldt:
  - ✓ De luchtkwaliteit voldoet op alle wettelijke toetslocaties aan de grenswaarden.
  - ✓ De concentraties NO<sub>2</sub> zijn nabij woningen ruim onder de advieswaarden van de WHO.
  - ✓ De concentraties NO<sub>2</sub> zijn bijna overal minder dan de huidige concentraties.
  - ✓ De concentraties PM<sub>10</sub> zijn nabij woningen op veel punten vrijwel gelijk aan de advieswaarden van de WHO.
  - ✓ De concentraties PM<sub>10</sub> zijn overal minder dan de huidige concentraties.



# 3 Tussenstand 2015 (5/5)

*Bron: NO<sub>2</sub> metingen Maastricht door middel van diffusiebuisjes, Provincie Limburg 2014.*

- Gemeente Maastricht heeft de NO<sub>2</sub> waarden langs belangrijke wegen met diffusiebuisjes laten meten (zie bijlage 2). Hieruit blijkt dat:
  1. De gemeten jaargemiddelde concentraties NO<sub>2</sub> op alle meetpunten samen zijn afgenomen van 54 µg/m<sup>3</sup> in 2005 naar 41 µg/m<sup>3</sup> in 2009 (-20%) naar 33 µg/m<sup>3</sup> in 2014 (-40%).
  2. Op een aantal wegen is de concentratie NO<sub>2</sub> in 2014 nog hoger dan 40 µg/m<sup>3</sup>. Hierbij wordt vermeld dat de meetmethode niet overeenkomt met die van de normering: er is veel dichters op de weg gemeten dan bij de normering van uitgegaan wordt.
  3. De volgende aandachtspunten worden opgelost met de realisatie van de A2 tunnel en Noorderbrug: Kasteel Hillenraadweg, Noorderbrug, Statensingel, Hertogsingel.
  4. De volgende wegen vormen vanwege relatief hoge NO<sub>2</sub> concentraties een aandachtspunt voor het programma in de komende jaren: Meerssenerweg, Prins Bisschopssingel, Wilhelminasingel.



## 4 Programma 2015-2018 (1/2)

- Mede door de inspanningen in de periode 2006-2014 is er geen sprake meer van overschrijding van normen.
- De komende jaren zal een sterke verbetering merkbaar worden door voltooiing van de A2 tunnel en Noorderbrug.
- De gemeente Maastricht heeft de ambitie om ook de komende jaren de luchtkwaliteit verder te verbeteren en daarbij, bovenop de wettelijke normen, op zoveel mogelijk plekken waar mensen langdurig verblijven te streven naar de advieswaarden van de WHO. In de komende maanden zal worden bekeken of dit in Maastricht tot de mogelijkheden behoort.
- Speciale aandacht gaat hierbij uit naar:
  1. Aandachtspunten op de gemeten locaties Meerssenerweg, Prins Bisschopssingel en Wilhelminasingel.
  2. Continuering meetprogramma, met speciale aandacht voor de gemeten effecten van de grote infrastructurele maatregelen.
  3. Volgen en adopteren van betere meetmethodes voor fijn stof die op (inter)nationaal niveau beschikbaar komen.
- Bij de aanpak wordt uitgegaan van nauwe samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en burgers. Gezamenlijke bewustwording draagt bij aan het programma.



## 4 Programma 2015-2018 (2/2)

- De volgende maatregelen worden in deze coalitieperiode uitgevoerd:
  1. Continuering programma luchtkwaliteit d.m.v. platform luchtkwaliteit en bewustwordingscampagne.
  2. Continuering stimulering alternatieven voor de auto bij bewoners, forenzen, bezoekers en goederenvervoer in Maastricht met programma Beter Benutten 2015-2017 (zie bijlage 3).
  3. Verdere stimulering van het gebruiken van milieuvriendelijke voertuigen (distributie, personenauto's, bedrijfsauto's, stadsbussen).
  4. Meer aandacht voor duurzame gebiedsontwikkeling voor de gebiedsontwikkeling van de Groene Loper voor A2 Maastricht (zie bijlage 4).
  5. Realiseren van meetstations bij de noordelijke en zuidelijke tunnelmond van de A2 tunnel voor monitoring.
  6. Verlengen van de periode van de milieuzone op de Statensingel.



# Opgesteld door: Werkgroep bewustwording Luchtkwaliteit





# Bijlage 1: leden platform Luchtkwaliteit

CNME Maastricht en regio

ENCI-stop

EVO Zuid-Nederland

Fietsersbond afdeling Maastricht

Filterdetunnel

FOVM (Federatie Ondernemers Ver. Maastricht)

Gemeente Maastricht

GGD Zuid Limburg

KVK Zuid Limburg

Milieudefensie Maastricht

Ondernemers Initiatief Wijck (OIW)

Stichting Klaor Loch

Stichting Sint Pietersberg Adembenemend (SPA)

Ondernemend Wyck

Provincie Limburg

Q-park Nederland

ROVER Limburg

Samenwerkende Industrie Maastricht (SIM)

Stichting Milieufederatie Limburg

Taxiplatform

Transport en Logistiek Nederland TLN

Universiteit Maastricht Vakgroep GRAT

Veolia

VOC Maastricht



TAXIPLATFORM  
MAASTRICHT



filter de tunnel.nl



provincie  
limburg



Gemeente Maastricht



# Bijlage 2: aandachtspunten

NO<sub>2</sub> metingen  
Maastricht door  
middel van  
diffusiebuisjes

Bron: Provincie Limburg  
2014.

*NB: meetmethode komt niet  
overeen met wettelijke  
meetmethode vanwege korte  
afstand tot de weg. Gearceerde  
locatie zijn daarom  
aandachtspunten, geen  
wettelijke overschrijdingen.*

	2005 (berekend)	2008-2009 (gemeten)	2013-2014 (gemeten)	2013-2014 (gemeten en gekalibreerd)
Meersenerweg	51	44	36	40
Kasteel Hillenraadweg 81a	58	52	40	44
Franciscus Romanusweg	48	44	31	34
Noorderbrug	60	54	42	46
Willem Alexanderweg	58	50	35	38
Boscherweg	41	35	26	29
Boschstraat-Noord	55	39	30	33
Achter de Barakken	48	45	34	37
Cabergeweg	48	48	29	32
Fort Willemweg	32	39	28	31
Statensingel	66	51	38	42
Hertogsingel	60	52	37	41
Tongerseweg	50	38	27	30
Prins Bisschopssingel	60	70	49	53
Limburglaan	53	38	30	33
Avenue Ceramique	65	41	32	35
Wilhelminasingel	51	53	38	42
President Rooseveltlaan	54	40	30	33
Akersteenweg	56	44	31	34
Vijverdalseweg	55	32	23	25
Amyberstraat Zuid	54	33	22	25
Amyberstraat Noord	54	33	25	28
Rondostraat		26	18	20
Planetenhof		27	18	20
D. Leesenstraat		25	17	19
Molenweg		24	16	17
Meetstation Nassaulaan			32	34
Meetstation Frontenpark			19	21
Cuyleborg			20	22
Hasseltkade/Maasboulevard			35	38
Oeslingerbaan			24	27
Gemiddelde meetpunten	54	41	29	32



# Bijlage 3: Beter Benutten 2015-2017

*Bron: Programma Maastricht Bereikbaar 2015-2017 (2014).*

Beter Benutten is het programma waarmee Maastricht de stad bereikbaar wil houden tijdens een periode waarin grote infrastructurele werkzaamheden worden uitgevoerd. het programma was in de periode 2012-2014 zeer succesvol en krijgt daarom een vervolg. Belangrijke pijlers van het programma zijn:

1. Samen met werkgevers in de regio de automobilititeit van Forenzen verminderen door alternatieven te stimuleren (openbaar vervoer, (elektrische) fiets, vaker thuiswerken, minder vaak in de spits reizen).
2. Samen met de lokale middenstand en VVV/Centrummanagement bezoekers van de stad stimuleren om de auto op afstand te parkeren (bijvoorbeeld op P+R Noord), of met het openbaar vervoer en/of de fiets te komen.
3. Samen met ondernemers en logistieke partners het vracht- en distributieverkeer in en om de stad te verminderen, meer te bundelen en meer vracht via spoor en water te vervoeren.
4. Samen met marktpartijen en het Ministerie van I&M zoeken naar mogelijkheden om met Intelligente Transport Systemen en connectiviteit de doorstroming in de stad te verbeteren, om zo files met stationair draaiende voertuigen en veelvuldig optrekken en afremmen te reduceren.



# Bijlage 4: Groene Loper

*Bron: Folder A2 Maastricht: betere luchtkwaliteit dankzij groene loper (mei 2015).*

De aanleg van de A2-tunnel is de grootste oplossing voor de luchtkwaliteit in Maastricht. De verschillende onderdelen zijn zo vormgegeven dat zij luchtverontreiniging zoveel mogelijk verlaagt. Bovendien zijn zij energieneutraal. De belangrijkste pijlers zijn:

1. Lange tunnel van 2,3 km, waardoor de afstand van de tunnelmonden tot gebouwen zo groot mogelijk is.
2. Opheffing van stoplichten, zodat verkeer minder moet optrekken of afremmen en de files bij de stadsentrees verdwijnen.
3. Verdiepte wegen en tunnelmonden. Op die manier worden de vervuilde stoffen met het verkeer meegezogen en minder verspreid.
4. Zoveel mogelijk afstand tot de woonzones. De tunnelmonden en rijbanen liggen in verhouding in een meer open gebied, op relatief grotere afstand van woningen.
5. Aanleg nieuwe ontsluitingsweg naar bedrijventerrein Beatrixhaven zodat het sluipverkeer uit de wijken wordt gehaald en er minder vrachtverkeer langs de buurten Limmel en Nazareth moet.

